



**LIETUVOS BANKO  
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO  
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS  
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-09-29 Nr. 429-492  
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

**N u s t a t y t a:**

2012 m. vasario 8 d. tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria buvo apdraustas gyvenamasis pastatas, namų turtas ir draudėjo civilinė atsakomybė. Nuo 2012 m. vasario 8 d. iki 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo sutarties (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)) galiojimas buvo pratęsiamas naujiems draudimo laikotarpiams.

Pareiškėjas pagal draudimo sutarties, kurios draudimo apsaugos sąlygos įtvirtintos draudimo liudijime Nr. (*duomenys neskelbtini*), nuostatas draudikui 2022 m. balandžio 27 d. pateikė pranešimą apie sugedusį apdraustą kilnojamąjį turtą – šaldytuvą. Siekdamas nustatyti apdrausto šaldytuvo gedimo pobūdį, pareiškėjas kreipėsi į UAB „Vektrona“. Šios įmonės 2022 m. gegužės 16 d. sudarytame Šaldytuvo patikrinimo defektiniame akte (toliau – Aktas) nurodyta, kad, patikrinus šaldytuvą, „buvo nustatyta, kad nesandari šaldytuvo sistema“. Akto papildyme nurodyta: „nesandari šaldymo sistema yra vidinis gedimas. Gedimo priežastis nežinoma.“

Draudikas, vadovaudamasis draudimo liudijime Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodytose Gyventojų turto draudimo taisyklėse Nr. 002 (2018 m. gegužės 25 d. redakcija) (toliau – Taisyklės) įtvirtintomis nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis, atsisakė pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl apdrausto šaldytuvo gedimo. Draudikas rėmėsi Taisyklėse įtvirtintomis nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis, kad „draudimo apsauga netaikoma ir nuostoliai neatlyginami, jei juos sukėlė nedraudžiamieji įvykiai, sąlygos ar veiksmai arba jei žala kilo dėl: ilgalaikių reiškinių poveikio, nusidėvėjimo, senėjimo, korozijos, taip pat draudimo išmoka nemokama dėl žalos atskiriems prietaisams ar įrangai, atsiradusios dėl gedimų (pavyzdžiui, vidinių), o ne dėl išorinio poveikio“.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu nemokėti draudimo išmokos, prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė, kad draudimo sutarčiai turi būti taikoma nauja draudimo taisyklių redakcija, t. y. nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklės. Pareiškėjas pabrėžė, kad minėtose naujos redakcijos draudimo taisyklėse yra nustatyta nedraudžiamąjį įvykių, pagal kurį draudimo apsauga netaikoma dėl atskiro prietaiso ar įrangos gedimo arba žalos, atsiradusios ne dėl išorinių sąlygų poveikio, išimtis. Minėtoje nedraudžiamąjį įvykių išimties sąlygoje įtvirtinta, kad yra „atlyginami nuostoliai dėl apdrausto Statinio įrenginio ar įrangos (pavyzdžiui, vandens šildytuvo (boilerio), šildymo katilo) vidinio elektros ar mechaninio gedimo. Draudimo apsauga galioja iki septynerių metų amžiaus įrenginiui ar įrangai, kuri yra Statinio dalis. Jei įrenginio ar įrangos įsigijimo datos nustatyti nėra galimybės, atsižvelgiama į konkretaus modelio išleidimo datą. Tačiau nekompensuojami nuostoliai ir žala, kurie yra atlyginami pagal gamintojo garantiją.“

Pareiškėjas nurodė, kad „šaldytuvą buvo pirktas prieš trejus metus, šis laikotarpis yra gerokai trumpesnis nei praktikoje vyraujanti tokio įrenginio / prietaiso trukmė, o taip pat neviršija išimtyje nurodyto 7 metų termino.“ Pareiškėjas teigė, kad Akte yra aiškiai nurodyta, kad apdrausto turto gedimo priežastis yra jo vidinis gedimas, todėl įvykis atitinka nedraudžiamąjį įvykių išimties sąlygas.

Pareiškėjas pabrėžė, kad kreipėsi į draudiką, nurodydamas, kad nuo 2022 m. vasario 22 d. galiojančiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse yra įtvirtintos nedraudžiamojo įvykio išimties sąlygos, kurios turi būti taikomos, draudikui priimant sprendimą dėl draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl apdrausto šaldytuvo gedimo, mokėjimo. Pareiškėjas teigė: „Įmonės atstovas atsakė, kad šis draudimo punktas, t. y. numatyta išimtis, taikoma sutartims, sudarytoms po 2022 m. vasario 22 dienos, o man galioja taisyklės, sudarytos 2018 m. gegužės 25 dieną. Tačiau nepaisant datos, kada yra sudaryta sutartis su draudimo įmone, draudimo taisyklės yra atnaujinamos kas metus ir automatiškai taikomos visiems paslaugų naudotojams pagal nutylėjimą, neįspėjant jų atskiru pranešimu ar laišku. Jų pakeitimus vartotojas gali matyti prisijungęs prie savo paskyros. Senos taisyklės nėra taikomos, o naujos netenka galios tik tuo atveju, jei vartotojas nutraukia sutartį.“

Pareiškėjas pabrėžė, kad apie minėtą draudimo sutarties sąlygų taikymą buvo informuotas sudarant draudimo sutartį, taip pat informuotas, kad tokios draudimo sutarties sąlygos buvo taikomos ir vartojimo ginčo nagrinėjimui aktuali draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad 2022 m. liepos 7 d. draudiko darbuotoja jam telefonu patvirtino, kad draudimo sutartys yra taikomos nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklės.

Be to, pareiškėjas pabrėžė, kad nebuvo informuotas apie nuo 2021 m. gruodžio 17 d. galiojančio draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) išdavimą. Pareiškėjas nurodė, kad draudikas, priimdamas sprendimą dėl šaldytuvui padarytą žalą atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo, privalėjo vadovautis nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusiu Gyventojų turto draudimo taisyklių sąlygomis, pagal kurias draudimo apsauga yra teikiama dėl statinio dalimi esančio iki septynerių metų amžiaus įrenginio mechaninio gedimo (jei dėl šio gedimo žala nėra atlyginama pagal gamintojo garantiją). Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas Lietuvos banko prašė išnagrinėti draudiko nesąžiningo draudimo sutarties sąlygų taikymo aplinkybes ir rekomenduoti draudikui pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl apdrausto šaldytuvo gedimo. Pareiškėjas pabrėžė, kad draudimo išmoka turi būti apskaičiuota pagal šaldytuvo rinkos kainas. Pareiškėjo teigimu, „analogiško šaldytuvo vertė rinkoje šiuo metu yra apie 3 000 Eur (priklausomai nuo pardavėjo bei turimų likučių sandėliuose, kaina gali būti nuo 2 799 Eur iki 3259 Eur).“

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad Gyventojų turto draudimo sutartis, kurios sudarymą patvirtina 2012 m. vasario 8 d. draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*), buvo sudaryta ir draudimo dokumentai pareiškėjui buvo įteikti, abiem draudimo sutarties šalims fiziškai dalyvaujant. Draudikas Lietuvos bankui pateikė per interneto banką pareiškėjui 2017 m. sausio 23 d. išsiųstos žinutės, kurioje nurodyta, kad nuo šios datos draudimo liudijimai bus teikiami per interneto banką, duomenis. 2017 m. sausio 23 d. pareiškėjui išsiųstoje žinutėje taip pat buvo nurodyta, kad interneto banke pareiškėjas galės matyti draudimo sutartys taikomas aktualias draudimo taisykles.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi pabrėžė, kad naujos redakcijos draudimo taisyklės galioja naujai sudarytoms draudimo sutartims arba toms draudimo sutartims, kurių galiojimas naujos redakcijos draudimo taisyklių taikymo laikotarpiu buvo pratęstas. Draudikas nurodė, kad per ilgalaikės turto draudimo sutarties pratęsimo naujiems draudimo laikotarpiams terminą draudimo taisyklės keitėsi du kartus. Draudikas taip pat nurodė, kad pareiškėjas buvo tinkamai informuotas apie naujų draudimo taisyklių redakcijų taikymą, pratęsiant draudimo sutarties galiojimo laikotarpius (t. y. išduodant naujus draudimo liudijimus, kurių išdavimo metu galiojo pasikeitusios draudimo taisyklių redakcijos).

Draudikas nurodė, kad pirmą kartą informaciją apie naują draudimo taisyklių redakciją pareiškėjas per interneto banką gavo 2017 m. gruodžio 16 d. Atsižvelgiant į tai, kad iki draudimo sutarties galiojimo pratęsimo naujam draudimo laikotarpiui datos buvo atlikti standartinių draudimo sutarties sąlygų (draudimo taisyklių) pakeitimai, kartu su pratęstos draudimo sutarties sudarymą patvirtinančio draudimo liudijimo sąlygų atskleidimu (t. y. 2017 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimo pareiškėjui pateikimu per interneto banką) taip pat buvo pateikta informacija apie naują draudimo taisyklių redakciją – nuo 2017 m. rugpjūčio 17 d. įsigaliojusias naujos redakcijos Gyventojų turto draudimo taisykles.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė per interneto banką pareiškėjui 2018 m. gruodžio 18 d. siųstos žinutės duomenis, patvirtinančius, kad pareiškėjui 2018 m. gruodžio 17 d. buvo išsiųstas draudimo liudijimas, patvirtinantis, kad buvo pratęsta anksčiau galiojusi ilgalaikė gyventojų turto draudimo sutartis. Minėtą draudimo laikotarpį galiojančios draudimo sutarties dalis buvo Taisyklės. Taisyklės galiojo ir išduodant 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimą

Nr. (*duomenys neskelbtini*), patvirtinanti, kad naujam draudimo laikotarpiui pratęsta ilgalaikė gyventojų turto draudimo sutartis. Draudiko teigimu, kadangi minėtas draudimo liudijimas pareiškėjui per interneto banką buvo išsiųstas iki įsigaliojant naujos redakcijos Gyventojų turto draudimo taisyklėms (nuo 2022 m. vasario 22 d.), nuo 2021 m. gruodžio 17 d. pratęstai ilgalaikėi turto draudimo sutarčiai galėjo būti taikomos tik Taisyklės.

Draudikas taip pat nurodė, kad pareiškėjas interneto banke gali matyti galiojančiai draudimo sutarčiai taikomas aktualias draudimo taisykles. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjas, „prisijungęs prie internetinės bankininkystės ir paspaudęs ant nuorodos „Draudimo taisyklės (Sąlygos)“, mato Taisykles. Draudikas pabrėžė, kad „draudimo taisyklės atgaline data negalioja. Naujos draudimo taisyklės pradedamos taikyti tik sudarius (atnaujinus) draudimo sutartį po draudimo taisyklių įsigaliojimo.“ Draudiko teigimu, pateikti interneto banko duomenys patvirtina, kad naujos redakcijos draudimo taisyklės buvo taikomos tik tais atvejais, jeigu pratęsiant draudimo sutartį buvo pasikeitusi ankstesnių draudimo taisyklių redakcija. Draudikas pabrėžė, kad 2017 ir 2018 metais išduotuose individualias draudimo sutartis sąlygas įtvirtinančiuose draudimo liudijimuose (kurie taip pat patvirtino, kad draudimo sutartis pratęsta naujam draudimo laikotarpiui) buvo nurodyta, kad naujam draudimo laikotarpiui bus taikomos naujos redakcijos (t. y. pasikeitusios) draudimo taisyklės.

Draudikas taip pat pabrėžė, kad „SPCI Kontaktų centras“ nerado pareiškėjo nurodyto 2022 m. liepos 7 d. pokalbio telefonu su draudiko darbuotoja įrašo. Draudiko teigimu, buvo rastas tik 2022 m. gegužės 5 d. pokalbio telefonu įrašas. Minėto pokalbio telefonu metu buvo aptariami žalos registravimo klausimai. Kita vertus, draudiko manymu, 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusių Gyventojų turto draudimo taisyklių taikymo klausimas šiuo atveju nėra teisiškai reikšmingas, nes nedraudžiamąjį įvykio išimtis yra taikoma tik statinio dalimi esančiam įrenginiui, o ne sugedusiam kilnojamam turtui, prie kurio priskirtinas apdraustas šaldytuvus. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo neturintis pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo išmokėti šaldytuvui padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką.

**K o n s t a t u o j a m a :**

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam šaldytuvui padarytą žalą, pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Draudimo sutartis sudaroma standartinių sutarties sąlygų – draudiko parengtų draudimo rūšies taisyklių – pagrindu prisijungimo būdu (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 2 straipsnio 28 dalis). Draudimo rūšies taisyklėse turi būti nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai (Draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai). Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko priimtą draudimo rizikos laipsnį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007). Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos mokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjį įvykio atveju (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009). Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjį įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas teigdamas, kad draudikas nesąžiningai taiko draudimo

sutarties sąlygas, nurodė, kad draudikas, priimdamas sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepagrįstai vadovavosi Taisyklių nuostatomis. Pareiškėjas nurodė, kad jam turi būti taikomos nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklės. Pareiškėjo teigimu, minėtas aplinkybes patvirtina draudiko veiksmai ir 2022 m. liepos 7 d. vykusio pokalbio su draudiko darbuotoja duomenys. Be to, pareiškėjas pabrėžė, kad jam nebuvo pateiktas 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimas (Nr. (*duomenys neskelbtini*)).

Vertinant šias pareiškėjo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad draudiko Lietuvos bankui pateikti interneto banko duomenys patvirtina, kad 2021 m. gruodžio 20 d. pareiškėjas buvo informuotas apie išduotą 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimą (Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Lietuvos bankui draudiko pateikti duomenys taip pat pagrindžia, kad pareiškėjas žinutę, kuria jis buvo informuotas apie draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) išdavimą, perskaitė. Minėtoje interneto banko žinutėje taip pat buvo pateikta nuoroda į draudimo dokumentus. Draudikas nurodė, kad tiek pagal minėtą nuorodą, tiek pareiškėjas, „prisijungęs prie internetinės bankininkystės ir paspaudęs ant nuorodos „Draudimo taisyklės (Sąlygos)“, mato Taisyklės (t. y. draudikas nurodė, jog, priešingai, nei teigia pareiškėjas, prisijungus prie pareiškėjo paskyros, yra matomos Taisyklės, o ne nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklės). Pažymėtina, kad pareiškėjas nepateikė draudiko nurodytas aplinkybes paneigiančių įrodymų, pagrindžiančių, kad, prisijungęs prie interneto banko, savo paskyroje pareiškėjas mato būtent nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusias Gyventojų turto draudimo taisykles.

Draudiko pateikti interneto banko duomenys patvirtina, kad pareiškėjas apie 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) išdavimą interneto žinute buvo informuotas 2021 m. gruodžio 20 d., t. y. prieš naujos 2022 m. vasario 22 d. draudimo taisyklių redakcijos įsigaliojimą. Nors pareiškėjas prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė, kad jam draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) nebuvo įteiktas, tačiau šiuos duomenis paneigia draudiko pateiktos interneto banko žinutės (kuri pareiškėjo buvo perskaityta) duomenys. Be to, pareiškėjas kartu su prašymu nagrinėti vartojimo ginčą Lietuvos bankui pateikė draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) kopiją. Minėtame draudimo liudijime yra įtvirtinta, kad draudimo sutarčiai yra taikomos Taisyklės. Vis dėlto nagrinėjamu atveju reikšmingi yra draudiko nurodyti duomenys, kad net ir tuo atveju, jeigu draudimo sutarčiai nebūtų taikomos Taisyklės, o būtų taikomos nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklės, draudimo apsauga dėl apdrausto šaldytuvo gedimo ir pagal naujos redakcijos draudimo taisyklių sąlygas negaliotų.

Vertinant šias draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse įtvirtinta, kad draudimo išmoka nėra mokama dėl atskiro prietaiso ar įrangos gedimo arba žalos, atsiradusios ne dėl išorinių sąlygų poveikio. Išimtis – atlyginami nuostoliai dėl apdrausto Statinio įrenginio ar įrangos (pavyzdžiui, vandens šildytuvo (boilerio), šildymo katilo) vidinio elektros ar mechaninio gedimo. Draudimo apsauga galioja iki septynerių metų amžiaus įrenginiui ar įrangai, kuri yra Statinio dalis. Jei įrenginio ar įrangos įsigijimo datos nustatyti nėra galimybės, atsižvelgiama į konkretaus modelio išleidimo datą. Tačiau nekompensuojami nuostoliai ir žala, kurie yra atlyginami pagal gamintojo garantiją. Todėl minėtos draudimo taisyklių nuostatos įtvirtina, kad draudimo apsauga yra neteikiama dėl prietaiso ar įrangos gedimo arba ne dėl išorinių sąlygų poveikio žalos, išskyrus atvejus, kai sugedusi įranga yra statinio dalis ir ji nėra senesnė nei septyneri metai (išskyrus atvejus, kai minėti nuostoliai yra kompensuojami pagal garantinių įsipareigojimų sąlygas). Atsižvelgiant į šias nuostatas, taip pat pažymėtina, kad jos turi būti sistemiškai aiškinamos ir taikomos su Gyventojų turto draudimo taisyklių nuostatomis, apibrėžiančiomis Statinio dalies sampratą.

Minėtose draudimo taisyklėse nustatyta, kad statinys – tai gyvenamasis pastatas, pagalbiniai pastatai, pirties pastatas, pastato dalis, putas, kiti stacionarūs statiniai (priklausiniai). Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad gyventojų turto draudimo sutartimi buvo apdraustas gyvenamasis pastatas. Nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse įtvirtinta, kad pastatas – tai stogu dengtas statinys su sienomis ir vidaus patalpomis, įskaitant visas pastato esmines dalis, reikalingas pastatui funkcionuoti ir juo naudotis (įskaitant įmontuotus šviestuvus, kištukinius lizdus, jungiklius ir sanitarinius įrenginius), inžinerines sistemas ir tinklus (įskaitant šildymo sistemą, saulės kolektorių, požemines ryšių linijas ir antenas-imtuvus), vidaus apdailą ir į pastatą įmontuotus baldus (įskaitant stacionariai pritvirtintus virtuvės baldus, išskyrus buitinę techniką). Todėl, remiantis 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusių Gyventojų turto draudimo taisyklių sąlygomis,

apibrėžiančiomis Statinio ir Statinio dalies sampratą, darytina išvada, kad buitinė technika (net ir stacionariai prie pastato pritvirtinta buitinė technika) nėra draudžiama pagal pastato draudimo sąlygas (t. y. buitinė technika nepripažįstama Statinio dalimi standartinių draudimo sutarties sąlygų prasme). Minėtas turtas yra priskiriamas prie draudimo sutartimi draudžiamąjo kilnojamojo turto.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse įtvirtinta draudimo išmokos dėl įrangos mechaninio gedimo nemokėjimo išimtis yra taikoma tik ne senesnei nei septyneri metai pastato dalimi esančiai įrangai (o ne prie kilnojamojo turto priskirtiniams įrenginiams, į kuriuos patenka apdrausta buitinė technika), todėl, net ir draudimo sutarčiai taikant 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusią Gyventojų turto draudimo taisyklių sąlygas, draudikui nekiltų pareiga mokėti draudimo išmokos, atlyginančios apdraustam šaldytuvui dėl mechaninio gedimo padarytą žalą. Svarbu pažymėti, kad dėl šaldytuvo mechaninio gedimo, kaip žalos atsiradimo priežasties, šalių ginčo nėra.

Nagrinėjamu atveju draudikas, priimdamas sprendimą nemokėti draudimo išmokos, vadovavosi Taisyklėse įtvirtintomis nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis, pagal kurias draudimo išmoka nėra mokama dėl žalos atskiriems prietaisams ar įrangai, atsiradusios dėl gedimų (pavyzdžiui, vidinių), o ne dėl išorinio poveikio. Atsižvelgiant į pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kad jam nebuvo įteiktas 2021 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*), ir į duomenis, kad šiame draudimo liudijime yra įtvirtinta, kad Taisyklės yra draudimo sutarties dalis, pažymėtina, kad vertinant vartojimo ginčo aplinkybes svarbu įvertinti, ar Taisyklių sąlygos yra taikytinos ir privalomos pareiškėjui.

Vadovaujantis CK 6.185 straipsnio 2 dalimi ir 6.186 straipsnio 1 dalimi, draudimo taisyklės draudėjui yra privalomos tik tuo atveju, jeigu draudikas jas tinkamai atskleidė, t. y. sudarė protingą galimybę draudėjui susipažinti su draudimo taisyklėmis ir draudėjas aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis. CK 6.992 straipsnio 2 dalis įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas suinteresuotiems asmenims viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis, o prieš sudarant draudimo sutartį – įteikti jų kopijas draudėjui.

Vertinant draudiko Lietuvos bankui pateiktus duomenis, sprendina, kad pirmą kartą apie draudimo sutarčiai taikomas Taisyklės pareiškėjas buvo informuotas 2018 m. gruodžio 18 d. per elektroninį banką pateikta žinute. Lietuvos bankui draudiko pateikti pareiškėjui išsiųstos žinutės duomenys patvirtina, kad kartu su minėta žinute pareiškėjui buvo pateikta tiesioginė nuoroda į Taisyklės. Taisyklės buvo taikomos ir po to, kai buvo išduotas 2018 m. gruodžio 17 d. draudimo liudijimas, be to, interneto banko siųstose žinutėse (kuriose buvo pateikiama informacija apie siunčiamą draudimo liudijimą, patvirtinantį, kad draudimo sutartis pratęsta naujam draudimo laikotarpiui) buvo nurodyta: „Prašome susipažinti su dokumentais“ (minėta informacija buvo pateikta ir 2021 m. gruodžio 20 d. per elektroninį banką pareiškėjui siųstame laiške, kuriuo informuojama apie draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) išdavimą). Draudikas nurodė, kad, paspaudęs per elektroninį banką siųstose žinutėse pateiktą nuorodą į draudimo dokumentus, pareiškėjas galėjo susipažinti su Taisyklėmis.

Svarbu pažymėti, kad pareiškėjas prašyme nagrinėti vartojimo ginčą Taisyklių įteikimo fakto neginčijo ir nenurodė, kad dar nuo 2018 m. gruodžio 18 d. draudimo sutarčiai taikomų Taisyklių sąlygos pareiškėjui nėra žinomos. Be to, iš draudiko pateiktų įrodymų sprendina, kad draudimo liudijimai (įskaitant ir draudimo liudijimą Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuriuose yra nurodyta, kad Taisyklės yra draudimo sutarties dalis, pareiškėjui buvo įteikti (juos pareiškėjui išsiunčiant per interneto banką). Draudiko Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad 2017 m. gruodžio 16 d. per interneto banką pareiškėjui siųstoje žinutėje, kuria pareiškėjas buvo informuotas, jog pratęstai draudimo sutarčiai (kurios sudarymą patvirtinta pareiškėjui 2017 m. gruodžio 17 d. per interneto banką išsiųstas draudimo liudijimas) yra taikomos naujos redakcijos – nuo 2017 m. rugpjūčio 17 d. įsigaliojusios – Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 002, buvo pateikta nuoroda į minėtos redakcijos draudimo taisyklės. Lietuvos bankui draudiko pateiktos pareiškėjui 2017 m. gruodžio 16 d. per interneto banką siųstos žinutės duomenys patvirtina, kad pareiškėjas šią žinutę perskaitė. Nuo 2017 m. rugpjūčio 17 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse Nr. 002, kaip ir Taisyklėse, buvo įtvirtintos tos pačios nuostatos, jog draudimo išmoka nėra mokama dėl žalos atskiriems prietaisams ar įrangai, atsiradusios dėl gedimų (pavyzdžiui, vidinių), o ne dėl išorinio poveikio. Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad standartinės draudimo sutarties sąlygos, nustatančios, kad dėl kilnojamojo turto (prie kurio priskiriamas apdraustas šaldytuvas) vidinio gedimo draudimo išmoka nebus mokama, pareiškėjui buvo žinomos ir tinkamai atskleistos, jos yra jam privalomos ir turi būti taikomos.

Kadangi pagal pareiškėjui tinkamai atskleistas draudimo sutarties sąlygas draudimo sutarties galiojimas buvo pratęsiamas ir kitiems draudimo laikotarpiams, todėl draudimo sutarties vykdymo veiksmai taip pat patvirtina, kad pareiškėjas buvo išreiškęs valią, kad jam turi būti taikomos ir yra privalomos apdrausto šaldytuvo gedimui taikytinos nedraudžiamąjo įvykio sąlygos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką dėl apdrausto šaldytuvo gedimo (nenustačius išorinio poveikio požymių), pagrįstai vadovavosi draudimo sutarties šalių sutartomis draudimo sutarties sąlygomis, pagal kurias apdraustam šaldytuvui padarytos žalos požymiai atitinka įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju kriterijus.

Šiame kontekste papildomai pažymėtina, kad tiek 2017 m. rugpjūčio 17 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse Nr. 002, tiek Taisyklėse nėra įtvirtinta sąlygų, kurios patvirtintų pareiškėjo nurodytas aplinkybes, jog „draudimo taisyklės yra atnaujinamos kas metus ir automatiškai taikomos visiems paslaugų naudotojams pagal nutylėjimą, neįspėjant jų atskiru pranešimu ar laišku. Senos taisyklės nėra taikomos, o naujos netenka galios tik tuo atveju, jei vartotojas nutraukia sutartį.“ Todėl iki 2022 m. vasario 22 d. galiojusios draudimo taisyklių sąlygų, sugedus apdraustam televizoriui, taikymas taip pat atitinka draudimo sutarties šalių nustatytas sąlygas. Vis dėlto, kaip minėta, tiek draudimo sutarčiai taikomose draudimo taisyklėse (dėl kurių taikymo ir privalomumo pareiškėjas išreiškė savo valią), tiek nuo 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusiose Gyventojų turto draudimo taisyklėse yra įtvirtintos tos pačios sąlygos, nustatančios, kad dėl kilnojamojo turto (priedais ar įrangos, kuri nėra statinio dalis) vidinio gedimo draudimo išmoka nebus mokama. Atsižvelgiant į tai, kad apdraustas šaldytuvas yra priskiriamas prie kilnojamojo turto ir kad šalių ginčo dėl šaldytuvo gedimo priežasties (šaldytuvo vidinio gedimo) nėra, pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam šaldytuvui padarytą žalą, negalėtų būti tenkinamas nei pagal standartines draudimo sutarties sąlygas, dėl kurių privalomumo pareiškėjas išreiškė savo valią, nei pagal 2022 m. vasario 22 d. įsigaliojusios Gyventojų turto draudimo taisyklių sąlygas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl šaldytuvo gedimo, yra pagrįstas, o pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis